

**Република Србија
РЕПУБЛИЧКА КОМИСИЈА ЗА
ЗАШТИТУ ПРАВА У ПОСТУПЦИМА
ЈАВНИХ НАБАВКИ**

Бр. 4-00-370/2018

Датум, 08.05.2018. године

Београд

2-2 МАЈ 2018 ОЦАЦИ

ПРИМЉЕНО				
ОРГАН	ОБЈЕКТ	БРОЈ	ПРИЛОГ	ВРЕДНОСТ

Републичка комисија за заштиту права у поступцима јавних набавки (у даљем тексту: Републичка комисија), одлучујући о захтеву за заштиту права подносиоца захтева „БИО-СПИН“ д.о.о. Нови Сад, ул. Лазе Лазаревића бр. 18, чији је пуномоћник Немања Гавриловић, адвокат из Новог Сада, ул. Грчкошколска бр. 6, поднетом у поступку јавне набавке мале вредности услуга сузбијања штетних инсеката – комараца и крпеља на територији општине Озаци, ЈН бр. 404-1-9/2018, за који је позив за подношење понуда објављен на Порталу јавних набавки дана 26.03.2018. године, наручиоца Општина Озаци – Општинска управа Озаци, ул. Кнез Михајлова бр. 24, Озаци, у већу састављеном од члана Републичке комисије Бранимира Благојевића, као председника већа и чланица Републичке комисије Светлане Ражић и Јелене Стојановић, као чланица већа, на основу чл. 139. и 146. Закона о јавним набавкама („Сл. гласник Републике Србије“, бр. 124/2012, 14/2015 и 68/2015; у даљем тексту: ЗЈН), на седници одржаној дана 08.05.2018. године, донела је:

РЕШЕЊЕ

УСВАЈА СЕ КАО ОСНОВАН захтев за заштиту права подносиоца захтева „БИО-СПИН“ д.о.о. Нови Сада и **ДЕЛИМИЧНО ПОНИШТАВА** поступак јавне набавке мале вредности услуга сузбијања штетних инсеката – комараца и крпеља на територији општине Озаци, ЈН бр. 404-1-9/2018, за који је позив за подношење понуда објављен на Порталу јавних набавки дана 26.03.2018. године, наручиоца Општина Озаци – Општинска управа Озаци, у делу сачињавања конкурсне документације.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ наручилац Општина Озаци – Општинска управа Озаци, да подносиоцу захтева „БИО-СПИН“ д.о.о. Нови Сада, надокнади трошкове поступка заштите права у висини од 82.500,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема овог решења.

Образложење

У поступку јавне набавке мале вредности услуга сузбијања штетних инсеката – комараца и крпеља на територији општине Озаци, ЈН бр. 404-1-9/2018, за који је позив за подношење понуда објављен на Порталу јавних набавки дана 26.03.2018. године, наручиоца Општина Озаци – Општинска управа Озаци, Озаци (у даљем тексту: наручилац) заинтересовано лице „БИО-СПИН“ д.о.о. Нови Сад (у даљем тексту: подносилац захтева) поднело је захтев за заштиту права који је код наручиоца заведен дана 02.04.2018. године.

Предметним захтевом за заштиту права оспорена је садржина конкурсне документације.

Подносилац захтева је, кроз наводе садржане у захтеву за заштиту права, навео следеће:

- да је прописивањем додатног услова у погледу техничког капацитета на начин како је то учињено у предметном поступку јавне набавке наручилац фаворизовао

одређени круг понуђача и тиме уједно ограничио конкуренцију и дискриминисао остале понуђаче. Наведено из разлога што је наручилац предвидео тачан минимални број техничке опреме, те по оцени подносиоца захтева није јасан критеријум на основу којег је одређено због чега је потребан тачан минимални број таксативно наведене техничке опреме, а узимајући у обзир да је јасно да се услуге сузбијања штетних инсеката - комараца и крпеља могу ефикасно вршити и са мањом техничком опремом. Подносилац захтева је у вези предметног додатног услова посебно навео да би и возила мање носивости од 900 кг (на пример 450 кг) била адекватна за извршење услуге која је предмет јавне набавке, као и да није јасно због чега се тражи двоструки број С02 клопки за контролу бројности одраслих комараца - 20, с обзиром на то да се ефикасна контрола бројности одраслих комараца може спровести и са мањим бројем С02 клопки;

- да је додатни услов у погледу кадровског капацитета дискриминаторски и непрецизно одређен и да није у логичкој вези са предметом јавне набавке, будући да су наведени услови, у оквиру додатног услова кадровског капацитета, у погледу кадрова, опреме, средстава и просторија, свакако предвиђени као обавезни за сва правна лица и предузетнике који обављају дезинфекцију, дезинсекцију и дератизацију, сходно одредбама Одлуке о условима које морају испуњавати правна лица и предузетници за обављање дезинфекције, дезинсекције и дератизације („Сл. лист СРЈ“, бр. 27/97 и „Сл. лист СЦ“ бр. 1/2003 - Уставна повеља) и Правилника о условима за обављање дезинфекције, дезинсекције и дератизације („Сл. гласник РС“, бр. 3/2017). Због наведеног подносилац захтева сматра да је наручилац дао себи за право да накнадно проверава услове у погледу кадрова за обављање послова дезинфекције, дезинсекције и дератизације, чију испуњеност је већ утврдило Министарство здравља, а преко санитарних и здравствених инспектора, за шта наручилац не располаже довољним стручним знањима нити је за то овлашћен. У погледу захтева наручиоца да понуђач има радно ангажованог минимум 1 дипломираног инжењера пољопривреде - заштита биља, подносилац захтева је истакао да се предмет јавне набавке не односи на пружање услуга сузбијања корова или амброзије, за шта је потребно ангажовање дипломираног инжењера пољопривреде - заштита биља, већ је предмет јавне набавке услуга сузбијања штетних инсеката - комараца и крпеља, где дипломирани инжењер пољопривреде - заштита биља нема никакву улогу, па стога, по оцени подносиоца захтева, тврдње наручиоца да је овакав услов прописан због чињенице да дипломирани инжењер пољопривреде - заштита биља једини одређује који препарат ће се користити приликом сузбијања комараца и крпеља, немају утемељење ни у једном законском или подзаконском пропису. Надаље подносилац захтева је, а у вези са условом наручиоца да понуђач има радно ангажовано минимално 1 лице које је саветник за хемикалије, истакао да је сходно члану 34. Закона о хемикалијама („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 92/2011, 93/2012 и 25/2015), искључиво снабдевач опасних хемикалија дужан да обезбеди лице које се стара о правилном управљању тим хемикалијама (саветник за хемикалије), а да је, на основу члана 3. став 1. тачка 14) истог закона, снабдевач дефинисан као правно лице или предузетник који је произвођач, увозник, дистрибутер или даљи корисник, а који ставља у промет хемикалије. Како пружалац услуга дезинфекције, дезинсекције и дератизације представља потрошача који не ставља хемикалије у промет, већ их користи у професионалне сврхе, то по оцени подносиоца захтева он нема обавезу да обезбеди лице које се стара о правилном управљању тим хемикалијама. У прилог наведеној тврдњи подносилац захтева се позвао на мишљење Министарства пољопривреде и заштите животне средине од 05.01.2015. године, које је и доставио у прилогу захтева за заштиту права;

- у погледу додатног услова пословног капацитета, подносилац захтева је навео да је исти дискриминаторски, да није у логичкој вези са предметом јавне набавке и да је усмерен на ограничавање конкуренције, будући да се пословни капацитет који је опредељен конкурсном документацијом тражи само за последњих годину дана, иако је препорука Републичке комисије да тај период буде три године. Надаље, по оцени подносиоца захтева услов наручиоца да понуђач има искуства у пружању предметних услуга на територијама локалних самоуправа је дискриминаторски, с обзиром на то да је

територија на којој се врше услуге сузбијања штетних инсеката - комараца и крпеља и релевантна за пружање предметних услуга, будући да се исте на једнак начин и према истим правилима струке врше како на територијама локалних самоуправа, тако и на другим локацијама (на територији републичких или покрајинских органа или на територији која је у приватној својини). Подносилац захтева је потом навео и да није јасан критеријум на основу којег је одређено да је извршење услуга биолошког ларвицидног третмана са земље на минималној површини од 400 ha, хемијски ларвицидни третман са земље на минималној површини од 200 ha, третман одраслих форми комараца са земље на минималној површини од 6000 ha и третман крпеља хемијским путем са земље на минималној површини од 60 ha, од таквог значаја за пружање услуга сузбијања штетних инсеката - комараца и крпеља да би то представљало додатни услов, будући да сваки пружилац предметних услуга, који има довољно искуства може квалитетно да врши предметне услуге, без обзира да ли су предметни третмани били на тачно одређеним површинама;

- да је по оцени подносиоца захтева предметна јавна набавка требало да буде обликована по партијама, јер се ради о две разнородне услуге – сузбијање комараца и сузбијање крпеља, чиме су мањи извршиоци, који се баве сузбијањем крпеља спречени да учествују у јавној набавци, имајући у виду да се за вршење услуга сузбијања крпеља захтевају различити услови и методологија рада.

Подносилац захтева је предложио да се захтев за заштиту права усвоји и да му наручилац накнади трошкове поступка заштите права у укупном износу од 120.000,00 динара и то 60.000,00 динара на име плаћене таксе за поднети захтев за заштиту права и 60.000,00 динара на име ангажовања пуномоћника за састав захтева за заштиту права, заједно са законском затезном каматом.

Републичка комисија је 12.04.2018. године примила одговор наручиоца на поднети захтев за заштиту права, док је комплетна документација неопходна за одлучивање о поднетом захтеву за заштиту права достављена Републичкој комисији 16.04.2018. године.

Утврђујући основаност поднетог захтева за заштиту права, Републичка комисија је, а након прегледа достављене документације о предметном поступку јавне набавке, одлучила као у диспозитиву овог решења из следећих разлога:

Републичка комисија је најпре разматрала навод подносиоца захтева којим је оспорио начин на који је наручилац определио додатни услов у погледу техничког капацитета у делу који се односи на одређену тежину возила и број CO₂ клопки за контролу бројности одраслих комараца.

Прегледом конкурсне документације сачињене за предметни поступак јавне набавке утврђено је да је наручилац као додатни услов за учешће у поступку јавне набавке у погледу техничког капацитета предвидео да је понуђач пре подношења понуде имао у власништву или закупу опрему и то: 2 возила намењена за превоз робе и путника носивости 900kg; минимум 10 возила на којима је монтиран УЛВ уређај са дометом 50m; минимум 15 моторних леђних прескалица од тога: минимум 3 ком. од 15l; минимум 15 ручних леђних прескалица; минимум 20 CO₂ клопки за контролу бројности одраслих комараца; минимум 12 ГПС уређаја и минимум 10 уређаја за термално замагљивање.

Прегледом документације која је објављена на Порталу јавних набавки утврђено је да је наручилац 30.03.2018. године, на захтев за додатно појашњење конкурсне документације заинтересованог лица: „због чега и на основу којих критеријума се тражи да понуђач располаже са 2 возила намењена за превоз робе и путника буду искључиво носивости 900 kg, те из ког разлога више возила носивости 450 kg нису адекватна за извршење услуга, као и из ког разлога се тражи поседовање тачно 20 CO₂ клопки за контролу бројности одраслих комараца“ дао појашњење да ће у вези носивости камиона од 900 kg извршити измену конкурсне документације, а да је разлог за навођење минимум 20 CO₂ клопки за контролу бројности одраслих форми комараца истовремено вршење мониторинга на више локација у свим насељеним местима на територији општине Озаци и да има девет насељених места која су наведена у конкурсној документацији.

Затим је утврђено да је наручилац истог дана, на Порталу јавних набавки, објавио измене и допуне конкурсне документације у делу који се односи на прописани додатни услов техничког капацитета и навео да се технички капацитет допуњује на следећи начин „2 возила намењена за превоз робе и путника носивости минимум 900kg“.

Изјашњавајући се на предметни навод наручилац је у Одговору на захтев за заштиту права навео да се територија општине Озаци састоји од девет насељених места у којима се третирају површине до којих се долази неприступачним атарским некатегорисаним путевима, те је наручилац става да потенцијални понуђачи поседују возила која су у исто време прилагођена за превоз робе и путника односно у истом возилу се превозе запослени радници, биоцидни производи којима се третирају штетни инсекти - комарци и крпељи и друга опрема која је неопходна за третирање штетних инсеката комараца и крпеља. Из наведеног произилази оправданост траженог техничког капацитета од најмање 2 возила намењена за превоз робе и путника носивости минимум 900 кг, као и да су искуства из претходних година показала да се ради о оптималној минималној носивости. Такође, пошто наручилац захтева третирање у свим насељеним местима истовремено да би се искористили повољни временски услови (одговарајућа температура ваздуха, брзина струјања ваздуха, влажност ваздуха и сл.) због ефикасности самог третмана у свим насељеним местима, потенцијални понуђачи морају бити адекватно опремљени. Третирање комараца и крпеља мора бити обављено ефикасно у што краћем року, кад се стекну одговарајући временски услови. У циљу смањења трошкова тражено је комбиновано возило за превоз робе и путника носивости минимум 900 кг. Поред наведеног наручилац је напоменуо и да се подносилац захтева упорно веже за носивост „од 900 кг“ а наручилац тражи носивост минимум 900 кг.

Затим је наручилац образложио да је тражено минимум 20 CO2 клопки за контролу бројности одраслих форми комараца, због вршења истовременог мониторинга на више локација у свим насељеним местима на територији општине Озаци. Приликом вршења мониторинга, односно контроле бројности одраслих форми комараца полази се од чињенице да се у сваком насељеном месту по налогу наручиоца, а по претходно дефинисаним локацијама (близина канала, баре - атмосферски реципијенти, канали за одвођење фекалних вода, ободи насељених места, центри насељених места) поставља одговарајући број клопки за контролу бројности одраслих форми комараца, те се на основу добијених података (бројности) одлучује када ће се вршити третирање одраслих форми комараца. Из напред наведеног произилази тражени технички капацитет односно минимум 20 CO2 клопки.

Чланом 10. став 1. ЗЈН прописано је да је наручилац дужан да у поступку јавне набавке омогући што је могуће већу конкуренцију, док је у ставу 2. прописано да наручилац не може да ограничи конкуренцију, а посебно не може онемогућавати било којег понуђача који учествује у поступку јавне набавке неоправданом употребом преговарачког поступка, нити коришћењем дискриминаторских услова, техничких спецификација и критеријума.

Чланом 76. став 2. ЗЈН је прописано да наручилац у конкурсној документацији одређује додатне услове за учешће у поступку јавне набавке у погледу финансијског, пословног, техничког и кадровског капацитета увек када је то потребно имајући у виду предмет јавне набавке.

Чланом 76. став 6. ЗЈН је прописано да наручилац одређује услове за учешће у поступку тако да ти услови не дискриминишу понуђаче и да су у логичкој вези са предметом јавне набавке.

Дакле, наручилац је у конкретном случају предвидео, као додатни услов у погледу техничког капацитета, да је понуђач пре подношења понуде, између осталог, имао у власништву или закупу опрему и 2 возила намењена за превоз робе и путника носивости минимум 900kg и минимум 20 CO2 клопки за контролу бројности одраслих комараца.

Републичка комисија указује да додатне услове наручилац, сходно одредби члана 76. став 2. ЗЈН, одређује увек када је потребно имајући у виду предмет јавне набавке, док став 6. истог члана одређује начин на који они могу бити одређени, да морају бити такви да не дискриминишу понуђаче, те да су у логичкој вези са предметом јавне набавке. Смисао наведене норме јесте да се наручиоцу омогући дефинисање услова чија ће испуњеност подразумевати да приликом избора понуде, рангира понуде оних понуђача који би сходно својим капацитетима, могли успешно да реализују уговор који буде закључен. Могућност дефинисања истих, међутим, закон ограничава на начин који подразумева да је наведено дозвољено уколико је то потребно имајући у виду предмет јавне набавке, а што подразумева да наручилац мора учинити извесним оправданост одређивања додатних услова у сваком конкретном поступку јавне набавке. Дакле, у одређивању додатних услова за учествовање у предметном поступку, наручилац пре свега полази од својих објективних потреба, те повезаности истих са предметом јавне набавке.

Имајући у виду да одређивање додатних услова има за циљ доказивање способности понуђача да с обзиром на карактеристике сваког конкретног предмета јавне набавке, у истој учествује, односно да су способни да реализују конкретан уговор о јавној набавци уколико им исти буде додељен, то подразумева да наручилац као субјекат који спроводи јавну набавку, мора знати сврху одређивања захтева које морају испунити понуђачи како би учествовали у конкретном поступку јавне набавке. Дакле, наручилац је дужан да приликом одређивања свих захтева у предметној конкурсној документацији, као и у конкретном случају додатних услова, води рачуна да исти буду у логичкој вези са предметом јавне набавке, односно да су исти заиста неопходни за реализацију конкретне јавне набавке.

С обзиром на утврђено чињенично стање, начин на који је подносилац захтева оспорио поступање наручиоца приликом прописивања додатног услова техничког капацитета за учешће у предметном поступку јавне набавке са једне стране, те аргументацију наручиоца из одговора на захтев за заштиту права, Републичка комисија је констатовала да подносилац захтева својом аргументацијом изнетом у захтеву за заштиту права није пружио довољно основа за став да је наручилац, у конкретном случају, поступио супротно одредбама члана 10. ЗЈН, а у вези са чланом 76. ЗЈН.

Стога, а посебно имајући у виду аргументацију наручиоца дату у одговору на захтев за заштиту права, а којим је оправдао своју потребу за одређеним техничким капацитетом и указао на логичку везу између одржавања додатног услова техничког капацитета, у делу који се односи на 2 возила намењена за превоз робе и путника носивости минимум 900kg и минимум 20 CO₂ клопки за контролу бројности одраслих комараца, Републичка комисија налази да је наручилац поступио у свему у складу са одредбама ЗЈН приликом одређивања предметног додатног услова у погледу техничког капацитета. Наведено из разлога што из аргументације наручиоца дате у одговору на захтев за заштиту права произилази да је захтевана опрема неопходна с обзиром на чињеницу да се у конкретном случају третирају површине до којих се долази неприступачним атарским некатегорисаним путевима, те да би требало да понуђачи поседују возила која су у исто време прилагођена за превоз робе и путника јер се у истом возилу превозе запослени радници, биоцидни производи којима се третирају штетни инсекти - комарци и крпељи и друга опрема која је неопходна за третирање штетних инсеката комараца и крпеља, као и да је тражене услове засновао на искуству из претходних година, и из разлога што се третирање комараца и крпеља мора обавити ефикасно у што краћем року, кад се стекну одговарајући временски услови, док је у вези захтеваног минималног броја CO₂ клопки за контролу бројности одраслих форми комараца, наручилац указао да се мониторинг врши у девет насељених места, и да се приликом вршења истог односно контроле бројности одраслих форми комараца полази од чињенице да се у сваком насељеном месту, а по претходно дефинисаним локацијама (близина канала, баре - атмосферски реципијенти, канали за одвођење фекалних вода,

ободи насељених места, центри насељених места) поставља одговарајући број клопки за контролу бројности одраслих форми комараца те се на основу добијених података (бројности) одлучује када ће се вршити третирање одраслих форми комараца.

С обзиром на све наведено, начин на који је у предметној конкурсној документацији наручилац одредио додатни услов за учешће у предметном поступку јавне набавке, а како је оправдао своју објективну потребу за прописивањем додатног услова техничког капацитета у делу који се односи на захтевана возила намењених за превоз робе и путника и минимални број CO₂ клопки за контролу бројности одраслих комараца, по оцени Републичке комисије, поменути додатни услов је у логичкој вези са предметом конкретне јавне набавке, те у конкретном случају не произилази да је наручилац одређивањем истог дискриминисао понуђаче и неоправдано ограничио конкуренцију међу понуђачима, односно подносилац захтева својом аргументацијом изнетом у захтеву за заштиту права није учинио вероватним да је наручилац, у конкретном случају, ограничио конкуренцију међу понуђачима, због чега је разматрани навод оцењен као неоснован.

С тим у вези, Републичка комисија указује да, иако наручилац има законску обавезу да у поступку јавне набавке омогући што већу конкуренцију, сходно одредби члана 10. став 1. ЗЈН, он са друге стране сваки конкретни поступак јавне набавке спроводи у циљу задовољења објективних потреба, а на основу конкурсне документације којом дефинише захтеве, односно додатне услове, који одговарају таквим потребама. Сходно томе, обавеза обезбеђења што је могуће веће конкуренције се не може тумачити на начин који подразумева обавезу наручиоца да сваком заинтересованом лицу омогући учешће у поступку јавне набавке, не водећи притом рачуна о сврси јавне набавке, као ни о квалитету услуга које су предмет исте. Дакле, иако наручилац има законску обавезу да у поступку јавне набавке омогући што већу конкуренцију, он са друге стране сваки конкретни поступак јавне набавке спроводи у циљу задовољења објективних потреба, а на основу конкурсне документације којом дефинише додатне услове који одговарају таквим потребама.

У вези са делом навода којим је подносилац захтева навео остале захтеве наручиоца одређене у оквиру додатног услова техничког капацитета Републичка комисија указује да исти није посебно разматрала, с обзиром да подносилац захтева, а како то произилази из додатних појашњења конкурсне документације која су објављени на Порталу јавних набавки, није у складу са чланом 149. став 3. ЗЈН указао наручиоцу на евентуалне недостатке и неправилности конкурсне документације у овом делу.

Потом је Републичка комисија разматрала навод подносиоца захтева којим је оспорио додатни услов у погледу кадровског капацитета, у смислу да је исти дискриминаторски, непрецизно одређен и није у логичкој вези са предметом јавне набавке, јер је наручилац у оквиру додатног услова у погледу кадровског капацитета предвидео и минимум 1 дипломираног инжењера пољопривреде – заштита биља и минимум 1 саветника за хемикалије.

Наручилац је као додатни услов за учешће у поступку јавне набавке у погледу кадровског капацитета предвидео да понуђач до рока за подношење понуда има на неодређено или одређено време или уговором о привременим и повременим пословима, уговором о делу, запослена (ангажована) лица, у складу са Законом о раду који ће бити одговорни за извршење услуге: минимум 1 специјалисту епидемиолога, минимум једног санитарног техничара-санитарног еколога, минимум 15 техничара обучених за руковање са наведеном опремом који поседују сертификате и знања из области ДЦД или завршен курс из обучености у раду са отровима у области ДЦД, минимум 1 дипл. инжењера пољопривреде – заштита биља, минимум 1 саветника за хемикалије.

На указивање заинтересованог лица да је захтев наручиоца да понуђач има ангажованог инжењера заштите биља дискриминаторски тј. да нема никакве логичке везе са предметом јавне набавке и да се фаворизују одређени понуђачи, као и захтев за саветником за хемикалије, с обзиром да је сходно члану 34. Закона о хемикалијама

искључиво снабдевач опасних хемикалија дужан да обезбеди лице које се стара о правилном управљању тим хемикалијама (саветник за хемикалије), а да је, на основу члана 3. став 1. тачка 14) истог закона, снабдевач дефинисан као правно лице или предузетник који је произвођач, увозник, дистрибутер или даљи корисник, а који ставља у промет хемикалије, наручилац је 30.03.2018. године, на Порталу јавних набавки дао појашњење да је дипломирани инжењер пољопривреде – заштита биља дефинисан јер су у питању инсектициди који се користе у препаратима за сузбијање комараца и крпеља, а исти је стручно лице које у овом случају одређује који препарат ће се користити и што се третирање комараца и крпеља врши и у срединама које нису урбане и у којим се узгајају различите пољопривредне културе. Разлог из ког је дефинисан минимум 1 саветник за хемикалије је тај да би се управљало опасним хемикалијама на начин који води ка смањењу ризика и минимизацији штетних ефеката тих хемикалија по здравље људи и животну средину и како би се осигурала примена превентивних мера. Услов је постављен искључиво због предострожности, да би се избегли непожељни ефекти по здравље људи и животну средину (Законом о хемикалијама „Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 92/2011, 93/2012 и 25/2015, је дефинисано начело предострожности као полазне основе сваког закона). Правилником о изменама Правилника о саветнику за хемикалије и условима које мора да испуни правно лице или предузетник који врше обуку и проверу знања саветника за хемикалије, у члану 2. прописано је да саветника за хемикалије није дужно да обезбеди правно лице или предузетник који искључиво ставља у промет сировине за средства за заштиту биља, лекове и медицинска средства која се користе у хуманој и ветеринарској медицини, козметичке производе, храну, прехранбене адитиве и ароме и храну за животиње и адитиве за ту храну и снабдевач који ставља у промет опасне хемикалије у укупној количини мањој од 100 kg годишње, као и дистрибутер опасних хемикалија који се искључиво бави малопродајом.

У Одговору на поднети захтев за заштиту права наручилац је истакао да је дефинисао додатне услове у складу са суштинским потребама ради квалитетне гаранције испуњења предметне услуге сузбијања штетних инсеката комараца и крпеља на територији општине Озаци. Из искустава из претходних година наручилац захтева минимум једног дипломираног инжењера пољопривреде - заштита биља јер се сузбијање комараца и крпеља обавља и у срединама које нису урбане и у којим се узгајају различите пољопривредне културе. Самим тим се узимају у заштиту пољопривредни произвођачи, односно пољопривредне културе које улазе у различиту врсту прераде и конзумације како код људи тако и код животиња. Надаље, наручилац као разлог због којег је прописао минимум 1 саветника за хемикалије јесте да се опасним хемикалијама управља на начин који води ка смањењу ризика и минимизацији штетних ефеката тих хемикалија по здравље људи и животну средину и осигурала примена превентивних мера. Дакле, услов је постављен искључиво због предострожности, да би се избегли непожељни ефекти по здравље људи и животну средину. По питању тумачења Закона о хемикалијама („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 92/2011, 93/2012 и 25/2015) конкретно члана 3. став 1. тач. 14) и 15) и члана 34. став 1, наручилац је истакао да сматра да је подносилац захтева за заштиту права у обавези да има 1 саветника јер је предмет јавне набавке услуга третирања комараца и крпеља и обезбеђивање хемикалија које подносилац захтева користи у процесу третирања, а наручилац не може да зна који ће препарат бити коришћен, и његово порекло, већ се у конкурсној документацији наводи само активна материја као саставни део производа, тако да се он има сматрати снабдевачем. Наручилац је навео и да је подносилац захтева регистрован под шифром делатности 4644: „трговина на велико порцуланом, стакленом робом и средствима за чишћење“, тако да се из података који су јавно доступни не може утврдити да ли је потенцијални понуђач произвођач или увозник потенцијалног препарата који ће користити приликом пружања услуге. На основу изнетог, по оцени наручиоца наведени услови су постављени са циљем да се обезбеди превентивно деловање и спрече нежељене последице евентуалним погрешним

управљањем са биоцидним производима који могу имати далекосежне последице по здравље људи и животну средину.

Из наведеног чињеничног стања произилази да је наручилац као додатни услов кадровског капацитета између осталог предвидео и да понуђач има запосленог (ангажованог) минимум 1 дипломираног инжењера пољопривреде – заштита биља и минимум 1 саветника за хемикалије.

Републичка комисија указује, а имајући у виду смисао одредбе члана 76. став 6. ЗЈН, да наручиоци морају да воде рачуна да услови не буду дискриминаторски, а да су са друге стране у логичкој вези са предметом јавне набавке, али то даље не значи да сваку јавну набавку могу да реализују сви понуђачи, већ само они који су за то довољно квалификовани и оспособљени. Чињеница је да наручилац има право да одреди кадровски капацитет на начин за који сматра да ће издвојити понуде које гарантују успешну реализацију јавне набавке, што подразумева да наручилац као субјекат који спроводи јавну набавку, мора знати сврху прописивања захтева које морају испунити сви понуђачи како би учествовали у конкретном поступку јавне набавке.

Како је наручилац образложио у додатном појашњењу конкурсне документације од 30.03.2018. године и Одговору на поднети захтев за заштиту права, дипломирани инжењер пољопривреде - заштита биља је потребан јер се сузбијање комараца и крпеља обавља у срединама које пису урбане и у којим се узгајају различите пољопривредне културе, па се на тај начин врши заштита пољопривредних култура, док је саветник за хемикалије потребан због смањења ризика и минимизације штетних ефеката хемикалија по здравље људи и животну средину и како би се осигурала примена превентивних мера, те да су наведени услови постављени са циљем да се обезбеди превентивно деловање и спрече нежељене последице евентуалним погрешним управљањем са биоцидним производима који могу имати далекосежне последице по здравље људи и животну средину, Републичка комисија констатује да су оспорени услови дефинисани у складу са природом самих услуга које се набављају, те су самим тим и у логичкој вези са истим и не представљају дискриминацију потенцијалних понуђача.

Дакле, с обзиром на наведено, Републичка комисија указује да је наручилац доказао логичку везу између предвиђеног додатног услова кадровског капацитета и предмета јавне набавке. Наведено из разлога јер основ за овако дефинисан додатни услов кадровског капацитета произилази из чињенице да је наручилац своје захтеве за потребним кадровима, а с обзиром на услуге које су предмет јавне набавке, одредио са циљем да обезбеди превентивно деловање и спречи нежељене последице евентуалним погрешним управљањем са биоцидним производима који могу имати далекосежне последице по здравље људи и животну средину, па је самим тим и захтев да понуђач има запосленог (ангажованог) минимум 1 дипл. инжењера пољопривреде – заштита биља и минимум 1 саветника за хемикалије, логичан и оправдан, а имајући у виду и обим дефинисаног услова.

У вези са указивањем подносиоца захтева да је наручилац дао себи за право да накнадно проверава услове у погледу кадрова за обављање послова дезинфекције, дезинсекције и дератизације, чију испуњеност је већ утврдило Министарство здравља, Републичка комисија указује да је одредбама члана 76. ст. 1. и 2. ЗЈН наручиоцу дата могућност да, полазећи од својих објективних потреба, те повезаности са предметом јавне набавке одреди додатне услове за учешће у поступку јавне набавке, чија ће испуњеност подразумевати да приликом избора понуде рангира понуде оних понуђача који би сходно својим капацитетима, могли успешно да реализују уговор који буде закључен.

Имајући у виду све наведено по оцени Републичке комисије, додатни услов кадровског капацитета је, у делу на који указује подносилац захтева, у логичкој вези са предметом јавне набавке, те у конкретном случају не произилази да је наручилац његовим прописивањем извршио дискриминацију и неоправдано ограничио конкуренцију међу понуђачима, због чега је разматрани навод оцењен као неоснован.

Републичка комисија је даље разматрала навод подносиоца захтева којим је оспорио начин на који је наручилац одредио додатни услов за учешће у поступку јавне набавке у погледу пословног капацитета, те утврдила да је наручилац дана 30.03.2018. године, извршио измену конкурсне документације, која је објављена на Порталу јавних набавки, у делу оспореног додатног услова и навео: „Да је понуђач имао искустава о пружању услуга сузбијања штетних инсеката – комараца и крпеља на основу склопљених уговора у последњих 12 (дванаест) месеци од дана објављивања позива на Порталу јавних набавки и интернет страници Наручиоца на територијама локалних самоуправа у укупној вредности од најмање 8.000.000,00 динара без ПДВ-а. И да је понуђач у претходној години извршио услуге биолошког ларвицидног третмана са земље на минималној површини од 400ha, хемијски ларвицидни третман са земље на минималној површини од 200ha, третман одраслих форми комараца са земље на минималној површини од 6000ha и третман крпеља хемијским путем са земље на минималној површини од 60ha.“

Прегледом конкурсне документације утврђено је и да је у делу „Врста, техничке карактеристике, квалитет, количина и опис услуге врста услуге“ наведено да ће се биолошки ларвицидни третман са земље (леђним прскалицама) вршити на површини до 200h, хемијски ларвицидни третман извести на површини од око 100ha, третман одраслих форми комараца (адулта) хемијским путем са земље (УЛВ генератори – хладно замагљивање) на површини од око 2000ha (оквирно 2 пута у ток уговора) и третман одраслих форми комараца (адулта) хемијским путем са земље (УЛВ генератори – термално замагљивање) на површини од око 1000ha (оквирно 2 пута у ток уговора).

Наручилац је у одговору на поднети захтев за заштиту права навео да није ограничио конкуренцију нити направио дискриминацију међу потенцијалним понуђачима јер услов није везан за врсту наручиоца (привредно друштво, предузетник, јединица локалне самоуправе, Аутономне Покрајине, републички орган и сл.) нити врсту својине површине на којој се врши сузбијање комараца и крпеља (приватна, јавна, задружна), те да подносилац захтева није разумео значење израза „територија локалних самоуправа“, који подразумева територију локалне самоуправе као део подручја односно простора Покрајине, односно Републике Србије, а не јединица локалне самоуправе у складу са Законом о територијалној организацији Републике Србије. Затим је наручилац навео да је приликом одређивања површина у оквиру додатног услова пословног капацитета пошао од тога да је гаранција за сигурно и квалитетно извршење предметне услуге да је потенцијални понуђач имао референце да је извршио минимум третирања површина у двоструком износу од површине што доказује озбиљност у извршењу посла, као и да понуђач поседује не само техничке већ и остале капацитете који гарантују да ће се јавна набавка обавити квалитетно и у року, без прекида, те у конкретном случају не произилази да је наручилац прописивањем истог дискриминисао понуђаче, те неоправдано ограничио конкуренцију међу понуђачима.

Чланом 77. став 2. тачка 2) ЗЈН прописано је да се испуњеност услова из члана 76. став 2. овог закона понуђач може доказати достављањем једног или више доказа примерених предмету уговора, количини и намени, као што је: списак најважнијих изведених радова, испоручених добара или пружених услуга за период који није дужи од осам година за радове, односно пет година за добра и услуге, са износима, датумима и листама купаца односно наручилаца.

Дакле, наручилац је у предметној конкурсној документацији испуњеност додатног а у погледу пословног капацитета, да је понуђач имао искустава о пружању услуга сузбијања штетних инсеката – комараца и крпеља, везао за последњих 12 (дванаест) месеци од дана објављивања позива на Порталу јавних набавки и интернет страници.

Из одредбе члана 77. став 2. тачка 2) ЗЈН произилази да се испуњеност додатног услова пословног капацитета, а када су предмет јавне набавке услуге, може доказати достављањем једног или више доказа примерених предмету уговора, количини и намени, као што је списак најважнијих пружених услуга за период који није дужи од пет година, са

износима, датумима и листама купаца односно наручилаца. Како је наручилац у предметном поступку јавне набавке, а чији су предмет услуге, за испуњеност додатног услова пословног капацитета као референтни период навео последњих 12 (дванаест) месеци од дана објављивања позива на Порталу јавних набавки и интернет страници, исти је по оцени Републичке комисије поступио у складу са одредбом члана 77. став 2. тачка 2) ЗЈН. Наиме, имајући у виду да из цитиране законске одредбе произилази да захтевани период не може бити дужи од пет година, а да је у конкретном случају као референтан наведен период од последњих 12 (дванаест) месеци, што је неспорно у оквиру законом прописаног периода, то Републичка комисија сматра да је наручилац у конкретном случају поступио у складу са одредбама ЗЈН.

Републичка комисија је имала у виду и чињеницу да је подносилац захтева своју аргументацију засновао само на чињеници да је препорука Републичке комисије да такав период буде три године, без јасног указивања у чему се састоји ограничавање конкуренције у конкретном случају, а с обзиром на захтевани период у оквиру додатног услова пословног капацитета.

Надаље Републичка комисија указује да је неосновано и указивање подносиоца захтева да је захтев наручиоца у оквиру додатног услова пословног капацитета да је понуђач имао искустава о пружању услуга сузбијања штетних инсеката – комараца и крпеља на основу склопљених уговора у последњих 12 (дванаест) месеци од дана објављивања позива на Порталу јавних набавки и интернет страници наручиоца на територијама локалних самоуправа, дискриминаторски и да је истим ограничио конкуренцију.

Наиме, полазећи од садржине предметног додатног услова пословног капацитета којим је наручилац захтевао да понуђач има искуство у пружању услуга на територијама локалних самоуправа, Републичка комисија је узела у обзир аргументацију наручиоца изнету у одговору на захтев за заштиту права да предметни додатни услов није везан за врсту наручиоца (привредно друштво, предузетник, јединица локалне самоуправе, Аутономне Покрајине, републички орган и сл.) нити врсту својине површине на којој се врши сузбијање комараца и крпеља (приватна, јавна, задружна).

Дакле, наручилац претходно пружање услуге од стране понуђача, како то произилази из садржине конкурсне документације, а што је и сам наручилац потврдио својом аргументацијом изнетом у Одговору на захтев за заштиту права, није везао ни за одређену територију, нити за одређени облик својине.

Стога Републичка комисија указује, а имајући у виду начин на који је додатни услов пословног капацитета одређен у конкретном случају, да наручилац не би имао основа, да у фази стручне оцене понуда, оцени као неприхватљиву понуду понуђача који је испуњеност предметног додатног услова доказивао услугама које су, како то подносилац захтева указује пружене на територији републичких или покрајинских органа или територији која се налази у приватној својини, с обзиром да исте спадају под појам „територија локалне самоуправе“, а с обзиром на начин на који је исти употребљен у предметној конкурсној документацији, те је стога разматрани навод у овом делу оцењен као неоснован.

Надаље, а имајући у виду да је у оквиру додатног услова пословног капацитета наручилац предвидео и да је понуђач извршио одређене врсте предметних услуга на минимално захтеваним површинама, те аргументацију наручиоца из достављеног Одговора на захтев за заштиту права, Републичка комисија сматра да је додатни услов пословног капацитета у овом делу дефинисан на неоправдан начин.

Наиме, истакнуто је да одредба члана 76. став 2. ЗЈН наручиоцу даје могућност дефинисања додатних услова чија ће испуњеност подразумевати да он, приликом избора понуде, изабере понуду оног понуђача који сходно својим капацитетима може успешно да реализује уговор који буде закључен по основу сваког конкретног поступка јавне набавке. Могућност дефинисања додатних услова за учешће у поступку јавне набавке, међутим,

закон ограничава на начин који подразумева да је оно дозвољено ако је то потребно имајући у виду предмет јавне набавке, а што, заправо, подразумева да наручилац мора оправдати одређивање истих у сваком конкретном поступку јавне набавке.

Стога, уважавајући специфичност предметних услуга, и у том смислу објективне потребе наручиоца да иста у току реализације буде пружена са одговарајућим нивоом квалитета и стручности, Републичка комисија указује да се из аргументације наручиоца изнете у одговору на захтев за заштиту права, у којој је наведено да се на основу оваквог захтева доказује озбиљност у извршењу посла, као и да понуђач поседује не само техничке већ и остале капацитете који гарантују да ће се јавна набавка обавити квалитетно и у року, без прекида, не може утврдити на који начин је квалитет реализације извршења услуга које су предмет конкретне јавне набавке условљен искуством у пружању таквих услуга на двоструко већим површинама. Самим тим наручилац није указао на јасну логичку везу између додатног услова пословног капацитета, а којим је захтевано да је понуђачу претходној години извршио услуге биолошког ларвицидног третмана са земље на минималној површини од 400ha, хемијски ларвицидни третман са земље на минималној површини од 200ha, третман одраслих форми комараца са земље на минималној површини од 6000ha и третман крпеља хемијским путем са земље на минималној површини од 60ha, и предмета конкретне јавне набавке, односно на разлоге из којих је неопходно да одређене врсте третмана које су предмет јавне набавке буду извршене на двоструко већој површини од оних које су за те третмане предвиђене конкурсном документацијом.

С обзиром на изложено, Републичка комисија указује да наручилац није предвидео додатни услов у погледу пословног капацитета у делу захтеваног искуства у вршењу третмана на наведеним минималним површинама у складу са сврхом прописивања истог, као доказ да понуђачи имају капацитет и да су компетентни да учествују у конкретној јавној набавци, а посебно имајући у виду да наручилац није оправдао разлоге прописивања додатног услова пословног капацитета у наведеном делу на овакав начин, те је разматрани део навода усвојила као основан.

Имајући у виду наведено, Републичка комисија констатује да је разматрани захтев за заштиту права основан, због чега је донела одлуку као у ставу I диспозитива овог решења.

У погледу навода захтева за заштиту права којим је истакнуто да је предметна јавна набавка требало да буде обликована по партијама, јер се ради о две разнородне услуге – сузбијање комараца и сузбијање крпеља, чиме су мањи извршиоци, који се баве сузбијањем крпеља спречени да учествују у јавној набавци, имајући у виду да се за вршење услуга сузбијања крпеља захтева различита методологија рада и другачији услови, Републичка комисија указује да одређење наручиоца да предмет јавне набавке подели у партије није одредбама ЗЈН установљено као обавеза. У том смислу, а имајући у виду да подносилац захтева конкретним наводом захтева за заштиту права, није на доказима утемељио тврдње да су начином на који је формулисан предмет јавне набавке понуђачи онемогућени да у предметном поступку јавне набавке поднесу понуду, већ једино истакао да су мањи извршиоци, који се баве сузбијањем крпеља, спречени да учествују у јавној набавци услед различите методологије рада и услова, Републичка комисија сматра да је неоснован навод подносиоца захтева да је предметни поступак јавне набавке морао бити обликован по партијама.

С обзиром на изнето, а како је у конкретном случају одлучено као у ставу I диспозитива овог решења, Републичка комисија указује да је наручилац, након пријема овог решења, дужан да усклади предметну конкурсну документацију у делу који се односи на додатни услов у погледу пословног капацитета, тако да исти буде у складу са одредбама члана 76. став 6. ЗЈН.

Чланом 156. став 3. ЗЈН прописано је да ако је захтев за заштиту права основан, наручилац мора подносиоцу захтева за заштиту права на писани захтев надокнадити трошкове настале по основу заштите права.

Имајући у виду цитирану законску одредбу, те околност да је, по оцени Републичке комисије, предметни захтев подносиоца захтева основан, то је Републичка комисија о захтеву за накнаду трошкова, у складу са чланом 156. став 8. ЗЈН и тарифног броја 37, а у вези са тарифним бројем 13. и 39. Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Сл. гласник РС“ бр. 121/12, у даљем тексту: Тарифа) одлучила као у ставу II диспозитива овог решења, те је утврдила да подносиоцу захтева припада право на накнаду трошкова поступка заштите права у укупном износу од 82.500,00 динара од којих 60.000,00 динара, на име уплаћене таксе за поднети захтев за заштиту права и 22.500,00 динара за трошкове састава захтева за заштиту права од стране адвоката, а који представљају стварне трошкове које је подносилац захтева имао у поступку заштите права. Како процењена вредност предметне јавне набавке износи 4.166.666,66 динара, захтев за накнаду трошкова за састав захтева за заштиту права од стране адвоката у преосталом делу (до износа од 60.000,00 динара) прелази износ који сходно тарифном броју 13. Тарифе одређује висину награде која припада адвокату за његово ангажовање, те је исти у наведеном делу неоснован.

Наручилац је дужан да, на основу члана 160. став 1. ЗЈН, поступи по налозима Републичке комисије садржаним у овој одлуци у року од 25 (двадестпет) дана од дана пријема исте. У складу са чланом 168. став 1. тачка 5) ЗЈН ништави су уговори о јавној набавци закључени противно одлуци Републичке комисије.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ:

Против одлуке Републичке комисије не може се изјавити жалба.

Против одлуке Републичке комисије може се покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у року од 30 дана од дана пријема исте.

CP

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА
Бранимир Благојевић

Доставити (по ЗУП-у):

1. **наручиоцу:** Општина Озаци – Општинска управа Озаци, ул. Кнез Михајлова бр. 24, Озаци;
2. **пуномоћнику подносиоца захтева:** Немања Гавриловић, адвокат из Новог Сада, ул. Грчкошколска бр. 6.